БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
83129 Өлгий, Баян-Өлгий аймаг,
Утас/Факс: (976) 7042-2954
E-mail: bayanulgii@audit.gov.mn

2024.02.08 № 56

танай ___________-ны №___________- т

АЙМГИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ГАЗРЫН
ДАРГА Н.САКЕН ТАНАА

Танай байгууллагын 2023 оны аудит хийсэн санхүүгийн тайланг хүргүүлж байна.

Хавсралт хуудастай.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР Ж.АЙГҮЛ

00400479

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

83129 Өлгий, Баян-Өлгий аймаг,
Утас/Факс: (976) 7042-2954
E-mail: bayanulgii@audit.gov.mn

АЙМГИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН
ГАЗРЫН ДАРГА Н.САКЕН ТАНАА

2024.02.08 № 55

танай ____________-ны № ____________-т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Эрүүл мэндийн яам, Халдварт өвчин судлалын үндэсний төвөөс хандив тусламжаар нийтдээ 893.2 сая төгрөгийн вакцин, эм, эмнэлгийн хэрэгсэлийг үнэ төлбөргүй хүлээн авч Нэгдсэн эмнэлэг болон анхан шатны тусламж үйлчилгээ үзүүлдэг эрүүл мэндийн байгууллагуудад 882.0 сая төгрөгийн вакцин, эм, эмнэлгийн хэрэгсэл олгосон байна.

Аудитын гол асуудал

Материаллаг буруу эрсдэлийн үнэлгээ өндөр анхаарал татах асуудал гараагүй болно.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудит, аудиторын хариуцлага, аудитын тайлангийн тухай хэрэглэгчдэд

0040?074

хамаатай бөгөөд санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Ж.АЙГҮЛ

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Баян-Өлгий аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: БӨА-2024/02/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Өлгий хот 2023 он	Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор: Ж.Айгүл Утас: 70422954 Цахим хаяг: aigulj@audit.gov.mn Аудитын менежер: Х.Женисбек Утас: 70422930 Цахим хаяг: jenisbekh@audit.gov.mn Аудитор: Х.Манаргүл Утас: 95429524 Цахим хаяг: manargulx@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ 3

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ 3

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА .... **Error! Bookmark not defined.**

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН .... **Error! Bookmark not defined.**

4.1 Ерөнхий зүйл .... **Error! Bookmark not defined.**

4.2 Материаллаг байдал .... **Error! Bookmark not defined.**

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт .... **Error! Bookmark not defined.**

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал .... **Error! Bookmark not defined.**

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт .... **Error! Bookmark not defined.**

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт .... **Error! Bookmark not defined.**

4.5.1 Завсрын аудитын талаар .... **Error! Bookmark not defined.**

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал .... **Error! Bookmark not defined.**

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ .... **Error! Bookmark not defined.**

5.1 Төлбөрийн акт .... **Error! Bookmark not defined.**

5.2 Албан шаардлага .... **Error! Bookmark not defined.**

5.3 Зөвлөмж .... **Error! Bookmark not defined.**

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ .... **Error! Bookmark not defined.**

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**870,120,267.75**	**944,385,420.02**
31	**МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ**	-	26,000,000.00
312	**Банкинд байгаа бэлэн мөнгө**	-	26,000,000.00
3121	**Төгрөг**	-	26,000,000.00
31217	Ахмадын сангийн харилцах		26,000,000.00
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	870,120,267.75	918,385,420.02
351	**Түүхий эд материал**	798,511,824.54	827,440,260.42
35110	Тусгай зориулалттай материал	792,987,424.59	821,843,335.47
35130	Эм боох материал	5,524,399.95	5,596,924.95
354	**Хангамжийн материал**	71,608,443.21	90,945,159.60
35410	Бичиг хэргийн материал	7,198,230.00	6,732,580.00
35420	Аж ахуйн материал	46,847,665.20	74,358,994.60
35440	Түлш, шатах тослох материал	1,000,000.00	2,530,000.00
35450	Барилгын засварын материал	9,238,963.01	-
35470	Бусад хангамжийн материал	7,323,585.00	7,323,585.00
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**715,328,238.30**	**789,542,033.35**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	715,328,238.30	789,542,033.35
392	**Биет хөрөнгө**	692,828,238.30	767,042,033.35
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	585,072,410.10	592,004,010.10
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(69,196,888.09)	(87,266,035.45)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	149,753,772.00	119,000,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(91,785,021.81)	(75,906,249.77)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	272,249,950.67	342,820,494.71
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(181,680,793.27)	(146,417,234.00)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	68,425,841.53	58,590,219.60
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(42,931,469.53)	(37,826,497.43)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	7,125,891.84	6,377,891.84
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(5,750,060.14)	(5,879,171.25)
39217	Ном	1,544,605.00	1,544,605.00
393	**Биет бус хөрөнгө**	22,500,000.00	22,500,000.00
39301	Програм хангамж	1,220,085.00	1,220,085.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,220,085.00)	(1,220,085.00)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	22,500,000.00	22,500,000.00
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**1,585,448,506.05**	**1,733,927,453.37**
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**1,585,448,506.05**	**1,733,927,453.37**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	1,585,448,506.05	1,733,927,453.37
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	227,306,936.00	227,306,936.00
51101	Өмч: - төрийн	227,306,936.00	227,306,936.00

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**870,120,267.75**	**944,385,420.02**
31	**МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ**	-	26,000,000.00
312	**Банкинд байгаа бэлэн мөнгө**	-	26,000,000.00
3121	**Төгрөг**	-	26,000,000.00
31217	Ахмадын сангийн харилцах		26,000,000.00
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	870,120,267.75	918,385,420.02
351	**Түүхий эд материал**	798,511,824.54	827,440,260.42
35110	Тусгай зориулалттай материал	792,987,424.59	821,843,335.47
35130	Эм боох материал	5,524,399.95	5,596,924.95
354	**Хангамжийн материал**	71,608,443.21	90,945,159.60
35410	Бичиг хэргийн материал	7,198,230.00	6,732,580.00
35420	Аж ахуйн материал	46,847,665.20	74,358,994.60
35440	Түлш, шатах тослох материал	1,000,000.00	2,530,000.00
35450	Барилгын засварын материал	9,238,963.01	-
35470	Бусад хангамжийн материал	7,323,585.00	7,323,585.00
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**715,328,238.30**	**789,542,033.35**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	715,328,238.30	789,542,033.35
392	**Биет хөрөнгө**	692,828,238.30	767,042,033.35
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	585,072,410.10	592,004,010.10
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(69,196,888.09)	(87,266,035.45)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	149,753,772.00	119,000,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(91,785,021.81)	(75,906,249.77)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	272,249,950.67	342,820,494.71
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(181,680,793.27)	(146,417,234.00)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	68,425,841.53	58,590,219.60
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(42,931,469.53)	(37,826,497.43)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	7,125,891.84	6,377,891.84
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(5,750,060.14)	(5,879,171.25)
39217	Ном	1,544,605.00	1,544,605.00
393	**Биет бус хөрөнгө**	22,500,000.00	22,500,000.00
39301	Програм хангамж	1,220,085.00	1,220,085.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,220,085.00)	(1,220,085.00)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	22,500,000.00	22,500,000.00
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**1,585,448,506.05**	**1,733,927,453.37**
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**1,585,448,506.05**	**1,733,927,453.37**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	1,585,448,506.05	1,733,927,453.37
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	227,306,936.00	227,306,936.00
51101	Өмч: - төрийн	227,306,936.00	227,306,936.00

512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	1,355,635,603.45	1,505,277,892.77
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,355,635,603.45	1,356,798,945.45
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	148,478,947.32
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	2,505,966.60	1,342,624.60
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**1,585,448,506.05**	**1,733,927,453.37**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**5,577,434,098.83**	**4,408,478,505.71**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**2,315,896,815.82**	**1,055,315,215.71**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	2,315,896,815.82	1,055,315,215.71
120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	-	26,000,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	26,000,000.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Үндсэн хөрөнгө	-	135,002,443.09
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Бараа материал	2,315,896,815.82	894,312,772.62
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**3,261,537,283.01**	**3,353,163,290.00**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	3,123,366,500.00	3,209,271,700.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	3,123,366,500.00	3,209,271,700.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	138,170,783.01	143,891,590.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	79,761,183.01	45,660,550.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	10,500,000.00	5,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	47,909,600.00	93,231,040.00
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**5,758,342,186.53**	**4,258,482,878.45**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**5,758,342,186.53**	**4,258,482,878.45**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	3,384,871,548.53	2,183,662,506.77
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	523,049,281.00	877,133,178.00
210101	Үндсэн цалин	370,730,858.00	494,339,464.00
210102	Нэмэгдэл	66,164,537.00	232,204,448.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	42,630,000.00	45,824,832.00
210104	Урамшуулал	43,523,886.00	104,764,434.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	67,086,662.00	108,706,972.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	48,977,561.00	74,638,024.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,245,436.00	8,158,792.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,344,655.00	6,909,374.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,065,454.00	2,721,981.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,453,556.00	16,278,801.00
210206	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	-	-

2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	42,845,207.00	48,000,227.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,563,213.00	3,841,810.00
210302	Түлш, халаалт	36,882,168.00	40,966,041.00
210303	Цэвэр, бохир ус	2,399,826.00	3,192,376.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	77,513,245.00	44,860,069.32
210401	Бичиг хэрэг	5,639,760.00	6,104,250.00
210402	Тээвэр, шатахуун	17,383,231.00	28,079,940.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,578,074.00	1,840,125.32
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	858,060.00	-
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	49,054,120.00	8,835,754.00
2105	**Нормативт зардал**	2,416,241,043.72	882,037,228.34
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	2,416,241,043.72	882,037,228.34
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	29,089,400.00	10,730,463.01
210604	Урсгал засвар	29,089,400.00	10,730,463.01
2107	**Томилолт, зочны зардал**	13,272,000.00	23,114,700.00
210702	Дотоод албан томилолт	13,272,000.00	23,114,700.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	37,075,718.00	48,034,652.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	32,032,000.00	43,761,192.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,052,400.00	515,800.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	126,068.00	112,160.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	77,000.00	88,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,578,250.00	3,234,500.00
210807	Газрын төлбөр	90,000.00	225,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	120,000.00	98,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	178,698,991.81	141,045,017.10
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	110,165,750.00	72,965,049.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,446,840.00	1,024,400.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	65,086,401.81	67,055,568.10
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	2,373,470,638.00	2,074,820,371.68
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	2,314,454,191.00	2,065,578,634.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	1,196,504,451.00	1,393,718,434.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	1,112,349,740.00	671,149,200.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5,600,000.00	711,000.00
2135	**Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	59,016,447.00	9,241,737.68
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	59,016,447.00	9,241,737.68
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)**	**(180,908,087.70)**	**149,995,627.26**
225	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН**	-	1,516,679.94
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	-	1,516,679.94
4	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)**	-	(1,516,679.94)
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**(180,908,087.70)**	**148,478,947.32**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**3,266,637,283.01**	**3,379,163,290.00**
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		26,000,000.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**3,266,637,283.01**	**3,353,163,290.00**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	3,123,366,500.00	3,209,271,700.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	3,123,366,500.00	3,209,271,700.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	143,270,783.01	143,891,590.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	79,761,183.01	45,660,550.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	10,500,000.00	5,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	53,009,600.00	93,231,040.00
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	**3,251,600,783.01**	**3,345,379,690.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**3,251,600,783.01**	**3,345,379,690.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**878,130,145.01**	**1,270,559,318.32**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	523,049,281.00	877,133,178.00
210101	Үндсэн цалин	370,730,858.00	494,339,464.00
210102	Нэмэгдэл	66,164,537.00	232,204,448.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	42,630,000.00	45,824,832.00
210104	Урамшуулал	43,523,886.00	104,764,434.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	67,086,662.00	108,706,972.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	48,977,561.00	74,638,024.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,245,436.00	8,158,792.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,344,655.00	6,909,374.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,065,454.00	2,721,981.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,453,556.00	16,278,801.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	42,845,207.00	48,000,227.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,563,213.00	3,841,810.00
210302	Түлш, халаалт	36,882,168.00	40,966,041.00
210303	Цэвэр, бохир ус	2,399,826.00	3,192,376.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	24,604,004.00	38,986,615.32
210401	Бичиг хэрэг	6,339,300.00	5,638,600.00
210402	Тээвэр, шатахуун	9,799,730.00	29,204,940.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,407,074.00	2,011,125.32
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,057,900.00	2,131,950.00
2105	**Нормативт зардал**	4,293,500.00	5,072,525.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	967,000.00	5,072,525.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3,326,500.00	

2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	27,702,200.00	1,491,500.00
210604	Урсгал засвар	27,702,200.00	1,491,500.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	13,272,000.00	23,114,700.00
210702	Дотоод албан томилолт	13,272,000.00	23,114,700.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	42,935,468.00	49,425,652.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	32,032,000.00	43,761,192.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,052,400.00	515,800.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	126,068.00	112,160.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	77,000.00	88,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	9,438,000.00	4,625,500.00
210807	Газрын төлбөр	90,000.00	225,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	120,000.00	98,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	132,341,823.01	118,627,949.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	127,704,650.01	117,603,549.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,637,173.00	1,024,400.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**2,373,470,638.00**	**2,074,820,371.68**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	2,314,454,191.00	2,065,578,634.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	1,196,504,451.00	1,393,718,434.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	1,112,349,740.00	671,149,200.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5,600,000.00	711,000.00
2133	**Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	59,016,447.00	9,241,737.68
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	59,016,447.00	9,241,737.68
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)**	**15,036,500.00**	**33,783,600.00**
5	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)**	**15,036,500.00**	**7,783,600.00**
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**15,036,500.00**	**7,783,600.00**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	15,036,500.00	7,783,600.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	15,036,500.00	7,783,600.00
6	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)**	**(15,036,500.00)**	**(7,783,600.00)**
7	**САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ**	-	-
8	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)**	-	26,000,000.00
9	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**		
10	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**		

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C08	**2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**227,306,936.00**	**2,505,966.60**	**1,355,635,603.45**	**1,585,448,506.05**
D01	**2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	**227,306,936.00**	**2,505,966.60**	**1,355,635,603.45**	**1,585,448,506.05**
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			1,163,342.00	1,163,342.00
D03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**227,306,936.00**	**2,505,966.60**	**1,356,798,945.45**	**1,586,611,848.05**
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт		(1,163,342.00)		(1,163,342.00)
D08	Тайлант үеийн үр дүн			148,478,947.32	148,478,947.32
D09	**2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**227,306,936.00**	**1,342,624.60**	**1,505,277,892.77**	**1,733,927,453.37**

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны Батлагдсан төлөвлөгөө	Тайлант оны Гүйцэтгэл
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	3,209,924,000.00	3,200,029,962.32
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	3,209,924,000.00	3,200,029,962.32
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	1,141,936,700.00	1,134,451,328.32
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	877,634,900.00	877,133,178.00
210101	Үндсэн цалин	514,599,900.00	494,339,464.00
210102	Нэмэгдэл	256,461,500.00	232,204,448.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	48,675,000.00	45,824,832.00
210104	Урамшуулал	57,898,500.00	104,764,434.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	109,643,700.00	108,706,972.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	74,557,700.00	74,190,178.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	8,771,500.00	8,662,075.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	7,017,200.00	6,894,638.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,754,300.00	1,723,434.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	17,543,000.00	17,236,647.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	53,069,400.00	48,000,227.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,106,700.00	3,841,810.00
210302	Түлш, халаалт	45,405,200.00	40,966,041.00
210303	Цэвэр, бохир ус	3,557,500.00	3,192,376.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	19,219,600.00	19,219,375.32
210401	Бичиг хэрэг	5,253,600.00	5,253,600.00
210402	Тээвэр, шатахуун	9,690,700.00	9,690,700.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,285,200.00	1,291,125.32
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,990,100.00	2,983,950.00

2105	**Нормативт зардал**	72,600.00	72,525.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	72,600.00	72,525.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	8,423,100.00	8,423,100.00
210604	Урсгал засвар	8,423,100.00	8,423,100.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	8,765,400.00	8,010,700.00
210702	Дотоод албан томилолт	8,765,400.00	8,010,700.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	49,643,000.00	49,425,652.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	43,978,400.00	43,761,192.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	515,800.00	515,800.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	112,200.00	112,160.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	88,000.00	88,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	4,625,600.00	4,625,500.00
210807	Газрын төлбөр	225,000.00	225,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	98,000.00	98,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	15,465,000.00	15,459,599.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	14,440,600.00	14,435,199.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,024,400.00	1,024,400.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	2,067,987,300.00	2,065,578,634.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	2,067,987,300.00	2,065,578,634.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	1,396,127,100.00	1,393,718,434.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	671,149,200.00	671,149,200.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	711,000.00	711,000.00
13	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	3,209,924,000.00	3,200,029,962.32
1310	**УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	3,209,924,000.00	3,200,029,962.32
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	3,209,924,000.00	3,200,029,962.32
62	**АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО**	44.00	45.00
620001	Удирдах ажилтан	1.00	1.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	32.00	39.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	11.00	5.00
65	**ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ**	**44.00**	**45.00**
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	21.00	24.00
650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)	9.00	9.00
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	14.00	12.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
I	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**143,270,783.01**	**143,891,590.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**143,270,783.01**	**143,891,590.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	138,270,783.01	143,891,590.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	2,457,900.00	20,619,240.00
210401	Бичиг хэрэг	-	385,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	657,900.00	19,514,240.00

210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,800,000.00	720,000.00
2105	**Нормативт зардал**	-	5,000,000.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	-	5,000,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	25,942,600.00	-
210604	Урсгал засвар	25,942,600.00	
2107	**Томилолт, зочны зардал**	992,000.00	15,104,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	992,000.00	15,104,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	108,878,283.01	103,168,350.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	104,495,950.01	103,168,350.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,382,333.00	
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	5,000,000.00	-
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	5,000,000.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5,000,000.00	
II	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	143,270,783.01	143,891,590.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	143,270,783.01	143,891,590.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	79,761,183.01	45,660,550.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	10,500,000.00	5,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	53,009,600.00	93,231,040.00
IV	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)**		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Байгууллагын үйл ажиллагааны чиглэл, зорилго, зорилтын талаар

Баян-Өлгий аймгийн Эрүүл мэндийн газрын зорилго нь: Үйлчлүүлэгчид, өрх, гэр бүлийн эрхийг дээдэлсэн, эрэлт хэрэгцээг хангасан, тэгш хүртээмжтэй, чанартай тусламж, үйлчилгээ үзүүлснээр эрүүл урт насалж, амьдралын чанар дээшлүүлэх.

Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлд заасан бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ. Үүнд эрүүл мэндийн тухай хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх, харьяалах нутаг дэвсгэрийн эрүүл мэндийн байгууллагын үйл ажиллагааг мэргэжил, арга зүйгээр хангах, хяналт тавих, эрүүл мэндийн байгууллага байгуулах, түүнд тусгай зөвшөөрөл олгох, харьяалах хүн амын эрүүл мэндийн статистик мэдээллийг нэгтгэх, тайлагнах чиг үүргийг хэрэгжүүлэн ажилладаг байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй хууль эрх зүйн орчны талаар

Аймгийн Эрүүл мэндийн газар нь үйл ажиллагаандаа Эрүүл мэндийн тухай хууль, эмнэлгийн тусламжийн тухай хууль, Төсвийн тухай, Төрийн албаны тухай, Хөдөлмөрийн тухай, Шилэн дансны тухай, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг мөрдөж ажилласан байна.

Засгийн газрын 2023 оны “Төрийн албаны зарим албан тушаалын цалингийн хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай” 241 дүгээр тогтоолоор төрийн албан хаагчдын цалингийн сүлжээнд үнэмлэхгүй хэмжээний өөрчлөлт орсон.

Сангийн сайдын 2023 оны 65 дугаар “Хөтөлбөр батлах тухай” тушаалаар аккруэл суурьт УСНББОУС-ыг нэвтрүүлэх дунд хугацааны хөтөлбөрийг баталсан байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Аймгийн Эрүүл мэндийн газар нь Эрүүл мэндийн сайдын 2010 оны “Эрүүл мэндийн яамны салбарын НББ-ийн бодлогын баримт бичиг батлах тухай” 138 дугаар тушаалаар баталсан НББ-ын бодлогын баримт бичгийг мөрдсөн байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2023 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна. Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 147.3 сая төгрөгөөр буюу 9.3 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	-	26,000.0	26,000.0
Бараа материал	870,120.3	917,215.4	47,095.2
Үндсэн хөрөнгө	715,328.2	789,542.0	74,213.8
Нийт хөрөнгө	**1,585,448.5**	**1,732,757.5**	**147,308.9**
Өр төлбөр	-	-	-
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	1,585,448.5	1,732,757.5	147,308.9
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	**1,585,448.5**	**1,732,757.5**	**147,308.9**

Дараах данснуудад нөлөө бүхий өөрчлөлт гарсан байна.

Мөнгөн хөрөнгийн данс оны эцэст 26.0 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй гарсан нь Ахмад настны тухай хууль, Засгийн газрын 2017 оны 197 дугаар тогтоолоор баталсан “Ахмадын сан ажиллуулах журам”-ыг үндэслэн аймгийн ЭМГ-ын дэргэдэх ахмадын сангийн харилцах дансад төвлөрүүлсэнтэй холбоотой байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 917.2 сая төгрөг болж 47.1 сая төгрөгөөр өссөн байна. Төсвийн хөрөнгөөр 89.9 сая төгрөгийн бараа материалыг худалдан авч, ЭМЯ-наас 260.3 сая төгрөгийн эм болон хамгаалах хэрэгсэл, эм реактив, вакцинжуулалтын цэгүүдийн үйл ажиллагааг бэхжүүлэх тоног төхөөрөмж, хүчилтөрөгч өтгөрүүлэгч, Халдварт өвчин судлалын үндэсний төвөөс товлолын вакцинд 632.9 сая төгрөг бүгд 983.0 сая төгрөгийн бараа материалыг үнэ төлбөргүй хүлээн авч авч данс бүртгэлд тусгасан байна.

Тусгай зориулалтын материалаас 747.5 сая төгрөгийн вакцин, эм, эмнэлгийн хэрэгсэлийг зарцуулж, Эрүүл мэндийн даргын тушаалаар Нэгдсэн эмнэлэг болон анхан шатны тусламж үйлчилгээ үзүүлдэг эрүүл мэндийн байгууллагуудад 134.5 сая төгрөгийн вакцин, эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжийг шилжүүлсэн. Газрын даргын 2023 оны А/80 тушаалаар 5.9 сая төгрөгийн бараа материалыг акталж устгасан байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 1144.0 сая төгрөг болж 36.1 сая төгрөгөөр өссөн нь 7.7 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг төсвийн хөрөнгөөр худалдан авч, Мэргэжлийн хяналтын газрын бүтцийн өөрчлөлттэй холбоотой ИТХ-ын 2023 оны 154 дүгээр тогтоолоор балансаас балансад шилжүүлсэн 10.7 сая төгрөгийн, ЭМЯ-наас 34.1 сая, ХӨСҮТ-өөс 24.6 сая төгрөгийн машин тоног төхөөрөмж, тавилга эд хогшил бүгд 150.4 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг үнэ төлбөргүй орлого авсан байна.

ИТХ-ын 2023 оны 156 дугаар тогтоолоор 79.9 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг акталж, 159 дүгээр тогтоолоор 1.7 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг Нэгдсэн эмнэлэгт, 1.7 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг Цагааннуур ЭМТ-д, 205 дугаар тогтоолоор 30.7 сая төгрөгийн автомашиныг Цэргийн 0165 дугаар ангид балансаас балансад шилжүүлсэн.

Тайлант онд 147.3 сая төгрөгийн үр дүнтэй ажилласантай холбоотой Засгийн газрын хувь оролцоо данс 147.3 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2023 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг улсын төсвөөс санхүүжүүлэхээр 3,662.5 сая, нийт зарлагыг 3,662.5 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

2023 оны төсвийн төслийн саналаас 452.6 сая төгрөгөөр бууруулж нийт зардлыг 3,209.9 сая төгрөгөөр баталсан байна.

Аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2023 оны анх батлагдсан төсөв 3,740.0 сая төгрөг ба тодотгосон төсөв 3,209.9 сая төгрөг болж анх баталснаас 530.1 сая төгрөгөөр бууруулж тодотгосон байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх Эрүүл мэндийн бодлого, удирдлага гэсэн 1 хөтөлбөрийн 4 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 3,209.9 сая төгрөгийг улсын төсвөөс санхүүжүүлэхээр тусгасан байна.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 3,209.9 сая төгрөгийн санхүүжилт олгосон ба төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 3,200.0 сая төгрөг буюу 99.7 хувьтай байна.

Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил зардлыг 0.5 сая, ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэлийн зардлыг 0.9 сая, байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардлыг 5.1 сая, албан томилолт 0.7 сая, бусад урсгал шилжүүлэг 2.4 сая, бусад зардлаас 0.2 бүгд 9.8 сая төгрөг хэмнэж, төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Нийт төсвийн зарлагын 30.8 хувийг цалин, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардал, 1.5 хувийг тогтмол зардал, 0.6 хувийг хангамж, бараа материалын зардал, 0.3 хувийг эд хогшил, урсгал засварын зардал, 0.3 хувийг томилолт, зочны зардал, 1.5 хувийг бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж, 0.5 хувийг бараа үйлчилгээний бусад зардал, 64.5 хувийг бусад урсгал шилжүүлэг эзэлж байна

Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.2 дахь заалтаар тэтгэвэрт гарахад нь олгох нэг удаагийн тэтгэмжид 65 хүнд 1393.7 сая төгрөг, 29.5 дахь заалтаар хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласны тэтгэмжид 137 хүнд 671.1 сая төгрөгийг тус тус олгосон байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	1,087,733.2	1,080,470.4	(7,262.8)	99%
Харуул, хамгаалалтын зардал	43,978.4	43,761.2	(217.2)	100%
Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж	2,067,987.3	2,065,578.6	(2,408.7)	100%
Хөтөлбөр төслийн дотоод урсгал	10,225.1	10,219.7	(5.4)	100%
Дүн	**3,209,924.0**	**3,200,030.0**	**(9,894.0)**	**100%**

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т "нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна" гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд Эрүүл мэндийн яамнаас 72.3 сая төгрөг, Халдварт өвчин судалын үндэсний төвөөс 20.8 сая төгрөг, аймгийн Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлаас 5.0 сая төгрөгийг, Дэлхийн Эрүүл мэндийн байгууллагаас 39.7 сая төгрөг, Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс 6.1 сая төгрөг нийт 143.2 сая төгрөгийн нэмэлт санхүүжилт авч зориулалтын дагуу зарцуулагдсан байна.

Нэмэлт санхүүжилтийн зарцуулалтын байдлын заримыг тодоруулж үзэхэд дараах байдалтай байна.

- Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллагаас санхүүжүүлсэн 29.7 сая төгрөгийг эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний хариу арга хэмжээний чадавхыг бэхжүүлэх ажлын хүрээнд өвөлжилт хүндэрсэн Цэнгэл, Улаанхус, Булган, Алтай, Сагсай сумдын отор нүүдлээр сууж байгаа айл өрхүүдэд 2 удаагийн давтамжаар гэрт нь очиж эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ үзүүлж, зөвлөгөө өгч ажилласан байна.

- Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллагаас санхүүжүүлсэн 10.0 сая төгрөгөөр "Эх, нярай, хүүхдийн эндэгдлийн бууруулах, тусламж, үйлчилгээний чанарыг сайжруулах" сэдэвт ажлын байрны сургалтыг зохион байгуулж, эх барих эмэгтэйчүүд, хүүхдийн эмч, сувилагч нар хамрагдсан байна.

- Монголын сумын эмч, мэргэжилтнүүдийн холбоонοос санхүүжүүлсэн 5.1 сая төгрөгийг сүрьеэгийн эрт илрүүлэг, хавьтлын үзлэгт зарцуулсан ба Сүрьеэгийн хавьтлын үзлэг шинжилгээнд Эрүүл мэндийн газар, Нэгдсэн эмнэлэг, 10 сумын эрүүл мэндийн төвөөс 26 эмч, мэргэжилтэн, жолооч нар томилогдон ажиллаж, сорьц тээвэрлэлт, асуумж , судалгаа, цээжний рентген шинжилгээ хийх аргуудаар зохион байгуулсан байна.

- Халдварт өвчин судлалын үндэсний төвөөс санхүүжүүлсэн 17.3 сая төгрөгийг "Тарилгатай халдварт өвчний тандалт болон вакцин менежмент" сэдэвт сургалтад зарцуулсан байна.

- Халдварт өвчин судлалын үндэсний төвөөс санхүүжүүлсэн 3.0 сая төгрөгийг 5 сумын ЭМТ болон аймгийн төвийн 4 өрхийн ЭМТ-дийн дархлаажуулалтын үйл ажиллагаа, вакцины хамралт, зарцуулалт, хүйтэн хэлхээ, вакцины хадгалалт, тээвэрлэлтийн байдалд дэмжлэгт хяналт үнэлгээ хийсэн байна.

- Аймгийн Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах салбар зөвлөлөөс санхүүжүүлсэн 5.0 сая төгрөгийг хүний дархлал хомсдолын вирус, бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчний эрт илрүүлэг үзлэг, шинжилгээ хийх түргэвчилсэн оношлуур худалдан авч, Нэгдсэн эмнэлэгт хүлээлгэж өгсөн байна.

- Эрүүл мэндийн яамнаас санхүүжүүлсэн 2.3 сая төгрөгийг Улаанбаатар хотоос ХӨСҮТ-өөс ээлжит товлолт вакцины татан авалт хийхэд зарцуулсан байна.

- Эрүүл мэндийн яамнаас 2023 оны 12 сарын 01-ний өдөр шилжүүлэн санхүүжүүлсэн 70.0 сая төгрөгийг Эрүүл мэндийн сайдын 2023 оны А/362 дугаар тушаалаар "Элэг бүтэн монгол" арга хэмжээнд зарцуулсан байна.

- Эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийг чадавхжуулах сургалтад 6.5 сая төгрөгийг зарцуулсан байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Аймгийн Эрүүл мэндийн газар нь 2023 онд төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлээгүй байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д "Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана" гэж заасны дагуу аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулах хууль тогтоомжийн хэрэгжилт, бүртгэл тайлагналтай холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Х.Манаргүл гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Х.Женисбек, дарга, тэргүүлэх аудитор Ж.Айгүл нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2024 оны 01 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 68 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2022 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 5,758.3 сая төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 86.4 сая төгрөгөөр, тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзэв.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотой төсвийг хэмнэх талаар 29 арга хэмжээний хэрэгжилтийг шалгаж үзэхэд алдаа зөрчил илрээгүй байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.1, 3.1.2-т хамаарах төсөвт байгууллага нь тус хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1, 6.4-т /шилэн дансны мэдээлэл/ тус тус заасан мэдээллийг хуульд заасан хугацаанд ил тод мэдээлэх зохицуулалттай.

Аймгийн Эрүүл мэндийн газар нь 2023 онд нийт 3,373.2 сая төгрөгийн мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулахаас шилэн дансанд мэдээлсэн байдлын хэрэгжилт 100 хувь байна. Харин төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн 17 шийдвэр байршуулахаас 15-ыг байршуулж нийт хэрэгжилтийн хувь 98.2 хувтай байна.

Аймгийн Засаг даргын дэргэдэх Санхүүгийн, хяналт дотоод аудитын албанаас шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажилласан байна.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн төсвийн зарцуулалт нь Төсвийн тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн байна.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2023 оны эхний хагас жилийн санхүүгийн тайланд завсрын аудит хийгдээгүй.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт 197.4 сая төгрөгийн зөрчилд 3 зөвлөмж хүргүүлсэн. Үүнд:

Шилэн дансны хуулийн хэрэгжилт, үндсэн хөрөнгийн бзртгэлтэй холбоотой зөрчилд өгсөн зөвлөмж 100 хувийн биелэлттэй байна.

Хүснэгт 4 Зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт					
Албан шаардлага					
Зөвлөмж	3	197477.4	3	197477.4	100%
Нийт дүн	3	197477.4	3	197477.4	100%

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар анхаарал хандуулах зүйл гараагүй. Цаг хугацааны хязгаарлагдмал байдлаас шалтгаалж аймгийн ЭМГ-ын үндсэн болон нэмэлт дансны санхүүжилтийн зарцуулалтын тооцоог бүрэн шалгах боломжгүй, зөвхөн санхүүгийн тайлан гаргалтыг шалгаж баталгаажууллаа.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар алдаа зөрчил илрээгүй байна.

5.1 Төлбөрийн акт

Тогтоосон төлбөрийн акт байхгүй

5.2 Албан шаардлага

Албан шаардлага байхгүй

5.3 Зөвлөмж

Зөвлөмж байхгүй

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Дүн												

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Дүн												

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								

Дүн								
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн								